

Finansdepartementet
via høringsportal

Vår dato: 18.10.2018
Deres dato: 19.06.2018
Vår referanse:
Deres referanse: 18/2393

Høring - NOU 2018: 9 Regnskapsførerloven

Av de 400 000 kundene hos regnskapsførere utgjør aksjeselskaper og enkeltpersonforetak nær 90 prosent. Regnskapsførere er en viktig medspiller for en stor del av norsk næringsliv og dets omgivelser.

Bedrifter – særlig SMB – har behov for regnskapsførers tjenester fordi de kan mangle både tid og kompetanse til selv å etterleve kravene i lovgivningen. Daglig leder i et aksjeselskap skal blant annet "sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter" og vil derfor ofte ha bruk for regnskapstjenester. For bedriftene er det derfor viktig at de kan skaffe kvalifisert bistand, slik utvalget peker på. Vi vil også fremheve at reguleringene av virksomheten til regnskapsførere må legge til rette for konkurranse, slik at det blir et mest mulig effektivt marked.

Vi kommenterer nedenfor noen av punktene i utredningen.

3 Regulert regnskapsføring – lovens virkeområde

Gjeldende lov omfatter det å føre regnskap for andre i næring.

Vi er enig i at næringsbegrepet videreføres. Hvis oppdragstaker mottar vederlag, regnes det som næring hvis regnskapsførselen "har et visst omfang"; virksomheten må ha et økonomisk siktemål og det må være "forretningsmessig organisert". Motstykket til dette er "frivillig" regnskapsføring uten vederlag.

Regnskapsførsel mot vederlag kan finne sted også der vederlag(ene) fra oppdragsgiver(e) er beregnet slik at oppdragstakeren ikke tjener penger, men bare dekker kostnadene. Det kan tenkes oppdragstakere – foretak eller personer – som fører regnskap på slike fordelaktige (non-profit) betingelser, for eksempel der foreninger er oppdragsgivere. Slike tilfeller er så nært "frivillig" regnskapsføring at det bør falle utenfor virkeområdet for loven. Antagelig vil slik regnskapsførsel i mange tilfeller være omfattet av unntaket for "samarbeidende foretak", men ikke alltid. Vi oppfordrer departementet til å presisere unntaket i proposisjonen.

Utvalget foreslår å videreføre unntaket i regnskapsforskriften § 5-1 om "samarbeidende foretak". Unntaket kan muligens ha de ulemper som utvalget, og særlig mindretallet, peker på. Det er imidlertid ikke gitt noen forklaring på hvorfor de bokføringspliktige i samarbeidet har "liten reell mulighet til å unngå vilkår om å bruke felles regnskapsfører". Uten en slik forklaring er det vanskelig å vurdere denne ulempen. Det er uansett klart at denne "reelle muligheten" vil variere fra samarbeid til samarbeid. Ønsker man en annen løsning enn den flertallet foreslår, må vurderingene være grundigere og det endelige forslaget må bli utformet slik at den ivaretar de hensynene det er ment å ivareta.

Forslaget om unntaket gjelder for "foretak". Det finnes ingen entydig definisjon av hva et "foretak" er. De hensynene som ligger til grunn for forslaget gjelder like mye – og kanskje enda mer – for enheter som ikke tradisjonelt regnes som "foretak". For eksempel kan foreninger, lag og organisasjoner ha paraplyorganisasjoner eller fellesenheter som fører regnskap for dem. Lovteksten bør gi tydelig uttrykk for at annet enn "foretak" er omfattet, alternativt bør en proposisjon klargjøre dette.

Kriteriene "samarbeidende" og "gruppe" bør vurderes og utdypes nærmere i proposisjonen. Forholdet mellom en oppdragsgiver og oppdragstaker kan være begrenset til oppdrag om regnskapsføring, og det er da knapt naturlig å kalle dette "en gruppe av samarbeidende foretak". Det kan se ut til at utvalget i hovedsak har vurdert regnskapsføring for kommersielle enheter. Vi mener at unntaket for samarbeidende foretak er minst like aktuelle for foreninger, lag og organisasjoner som er oppdragstakere. Ordlyden bør bli utformet slik at slike forhold tydeligere blir omfattet av unntaket.

Vi er også usikre på om det er nødvendig at samarbeidende foretak må utgjøre "en gruppe". Dette er et kriterium som gjør det utydelig hvilke forhold det må være mellom foretak, utover at de må samarbeide.

4 Godkjenning mv.

Utvalget har i punkt 4.2 vurdert om man bør videreføre kravet om en separat godkjenning av revisorer som skal føre regnskap. Vi er enig i at regnskapsfører og revisor har to ulike roller. Vi er også enig med utvalget (punkt 6.1.2) i at "En hovedbegrunnelse for autorisasjonsordningen i regnskapsførerloven har vært å sikre brukerne av regnskapsførertjenester et betryggende faglig kvalitetsnivå hos regnskapsførere".

Det må være klart for brukerne – oppdragsgivere og omverdenen – og tilsynsmyndigheten hvilke tjenester som ytes.

Vi mener derfor at oppdrag fortsatt må bli registrert i Enhetsregisteret og at det må være krav til oppdragsavtale. Videre mener vi at det i alle sammenhenger må være tydelig at det er regnskapsførertjenester som ytes, noe som er enda viktigere siden utvalget foreslår å ikke videreføre regnskapsførerloven § 1 tredje ledd. Enten det er regnskapsførere eller revisorer som er oppdragstakere, bør det fremstå klart i hvilken egenskap tjenestene blir ytt. Dette kan også tilsi at revisorer som yter regnskapstjenester registreres i Regnskapsførerregisteret.

Hvorvidt revisorer må ha separat godkjenning etter regnskapsførerloven, kommer til dels an på hvilke krav man ender med å stille for yting av regnskapstjenester. Vi oppfatter at forslagene til skikkethetskravene i § 3-3 og reaksjons- og sanksjonsreglene i kapittel 6 tilsier at det er nødvendig med en separat godkjenning.

5 Kvalifikasjoner – utdanning og praksis mv.

Vi er enig i at målet med krav til utdanning og praksis skal være at tjenestene til oppdragsgiverne ytes med nødvendig kvalitet. Utvalgets vurderinger av den fremtidige utviklingen tilsier at kravene som blir stilt til utdanning og praksis er tilpasset utviklingen.

Vurderingene i utredningen av praksisens lengde og innhold er det vanskelig for oss å gå nærmere inn i. Vi støtter imidlertid vurderingene av at dette er to viktige elementer i utformingen av de kravene som blir stilt.

9 Reaksjoner

Bedriftene må kunne stole på at regnskapsføreren kan utføre sine oppgaver på den måten loven forutsetter. Tilsynsmyndigheten må derfor kunne kalle tilbake godkjenninger. Fra det øyeblikk godkjenningen er trukket tilbake, står kunden med en oppdragsavtale med en oppdragstaker som ikke lenger er omfattet av loven. Tilsynsmyndigheten har da begrensede – om noen – reaksjonsmuligheter.

Utvalget går i punkt 6.3.2 inn for å ikke regulere avtaleforholdene mellom oppdragsgiver og oppdragstaker, blant annet fordi "det ikke påkrevd med lovgivning om det kontraktsrettslige for å beskytte partene". Kunden er åpenbart den svake part i en situasjon der oppdragstaker mister godkjenningen, fordi oppdragstaker har så mye informasjon og dokumentasjon som kunden er avhengig av. Det er dessuten den forskjell at oppdragstaker har mange avtaleforhold, mens oppdragsgiver bare har ett. I tilfellene nevnt ovenfor mener vi det er nødvendig at loven eller forskriften beskytter kunden, for eksempel i form at rett til å si opp eller heve avtalen.

Etter forskriften § 3-1 skal regnskapsfører som påtar seg oppdrag, sende Enhetsregisteret melding om det. Myndighetene har dermed full oversikt over hvilke kunder en regnskapsfører har til enhver tid. Vi mener at tilbakekall av godkjenning må utløse varslingsplikt via Altinn til alle kunder regnskapsføreren har registrert. På den måten får kundene i det minste varsel om at de ikke lenger kan gjøre bruk av tjenestene fra den de har inngått avtale med.

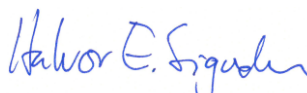
Utvalget foreslår at tilsynsmyndigheten kan suspendere en godkjenning av en regnskapsfører. Det er ikke drøftet hvorfor man ikke kan suspendere godkjenning av et regnskapsselskap. Det er heller ikke drøftet hvilke konsekvenser det har for kundene at godkjenning blir suspendert. Virkningen av suspensjon er formodentlig at regnskapsfører ikke lenger kan yte tjenester til kundene, altså den samme virkningen et tilbakekall har. Suspensjon bør derfor utløse de samme rettighetene for kundene som vi mener at et tilbakekall bør gi.

Utvalget har ikke vurdert reaksjonsadgang overfor dem som driver regnskapsføring uten godkjenning. Det er overlatt til sanksjonssystemet – i form av straff – via eventuell etterforskning, påtale og domstolsbehandling. Dette dekker ikke markedets behov for beskyttelse. Vi mener derfor at tilsynsmyndighetene bør ha hjemmel til å gi pålegg om opphør av virksomhet, herunder pålegge tvangsmulkt, for eksempel etter mønster av finansforetaksloven § 22-2.

Med vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Avdeling næringspolitikk

Per Øyvind Langeland
Avdelingsdirektør

Halvor E. Sigurdson
fagleder